

เป็นบุญของผม ที่วันที่ ๒๕ พ.ย. ๕๖ ช่วงเช้า ผมตัดสินใจไปเยี่ยมชมโรงเรียนชั้นประถมตามที่ รศ. ดร. พิณทิพ รื่นวงษา แนะนำ

บันทึกนี้ ต้องอ่านต่อเนื่องจากบันทึกที่แล้ว เมื่อวันที่ ๓ ม.ค. ๕๗ นะครับ คืออยู่ในกิจกรรมของการประชุมคณะกรรมการชี้ทิศทาง โครงการ Teacher Coaching (TC) ซึ่งประชุมกันที่จังหวัดสมุทรสาคร และถือโอกาสไปเยี่ยมชมโรงเรียนในโครงการ

จังหวัด สมุทรสาคร อยู่ในพื้นที่ดำเนินการโครงการ TC ของทีม สถาบันนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล ช่วงเช้าวันที่ ๒๕ พ.ย. ๕๖ มีการกำหนดให้แยกย้ายกันไปเยี่ยมชมโรงเรียน ๒ โรงเรียน และ ดร. พิณทิพ หัวหน้าโครงการของ ม.มหิดล แนะนำให้ผมไปเยี่ยมชม [โรงเรียนบ้านปล่องเหล็ก](#) อำเภอกะทู้แบน เพื่อชมกิจการของการเรียนการสอนชั้นประถม แม้โรงเรียนนี้จะเปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึง ม. ๖

ทำให้ผมมีบุญ ได้ชมวิธีการสอนภาษาไทย ของครูคำนึง คงศรี ชั้น ป. ๒/๒ ด้วยวิธี “สอนแบบไม่สอน” หรือวิธีสอนแบบตั้งคำถาม ทำให้ผมได้เรียนรู้เรื่อง สระ เื่อ อีกด้วย

มองอีกมุมหนึ่ง นี่คือการสอนให้นักเรียนคิด ไม่ใช่สอนให้ท่องจำ

เมื่อเดินผ่านห้องเรียนห้องอื่น ผมนึกในใจว่า เขาจัดแถวโต๊ะเรียนแบบ classroom ซึ่งไม่ตรงกับ 21st Century Learning แต่เมื่อเข้าไปในห้อง ป. ๒/๒ สัมผัสแรกคือ “นี่คือห้องเรียนแบบ สตูดิโอ อย่างง่าย ไม่ต้องลงทุนใหม่เลย”

เราไม่ได้รับคำอธิบายล่วงหน้าใดๆ ทั้งสิ้นว่าจะมีการสาธิตวิธีจัดการเรียนรู้แบบครูตั้งคำถาม

เทวดาตกใจ ให้ผมไปยึดชัยภูมิที่เก้าอี้หลังห้อง สังเกตการณ์พร้อมถ่ายรูปเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ในห้องเรียน ป. ๒/๒ ในวิชาภาษาไทย สอนโดยครูสาวคนหนึ่ง ที่ผมทราบภายหลังว่า ชื่อครูคำนึง คงศรี ครูอัตราจ้างของ อบจ. สมุทรสงคราม (ร.ร. บ้านปล่องเหล็ก ย้ายมาสังกัด อบจ. สมุทรสงคราม)

ครูคำนึง สอนโดยใช้กระดาษแผ่นภาพที่เตรียมมาอย่างดี เป็นอุปกรณ์การสอน หรือการเรียนรู้ โดยสอนเรื่อง สระ เื่อ

เริ่มจากให้นักเรียนดูแผ่นภาพหุ่นก่อนเนย ถามนักเรียนว่าเห็นอะไรบ้าง บางคนว่าเห็นหนู “เห็นอะไรอีก” เห็นเนย “ใครเขียนคำว่าเนยได้บ้าง” นักเรียนยกมือกันสละนและตื่นเต้นเพราะอยากเป็นคนออกไปเขียนที่กระดานขาว ครูคำนึงชี้และเอ่ยชื่อ ให้นักเรียนคนหนึ่งออกไปเขียน

เมื่อเขียนถูกก็ได้รับรางวัลเป็นท็อฟฟี่หนึ่งก้อน

ครุค่านึงยกป้ายรูปเด็กเดิน รูปงานวันเกิด รูปกะปิหรือเคย รูปธนบัตรหรือเงิน รูปใบเตยทั้งที่เป็นต้นไม้และที่เป็นดารา แล้วให้นักเรียนเขียนคำว่า เดิน เกิด เคย เงิน เคย ลงบนกระดานขาวข้างรูปแต่ละรูป เมื่อยกรูปออกไป เหลือแต่คำ เดิน เกิด เคย เงิน เคย ครุค่านึงก็ตั้งคำถามให้นักเรียนเรียนรู้สระ เอ- โอ ให้รู้ว่าสระเอ-โอ มีสระ - อยู่ข้างบน แต่มีข้อยกเว้น หากสระ เอ-โอ มีตัว ย สะกด จะมีการลดรูป สระ - หายไป

เป็นบรรยากาศการเรียนที่นักเรียนสนุก ตื่นตาตื่นใจ เห็นได้จากแววตาของนักเรียนในชั้น เห็น student engagement ต่อกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน

ผมยังตื่นตาตื่นใจ เมื่อครุค่านึงบอกให้นักเรียนแต่ละคนนึกคำที่มีสระ เอ-โอ ไว้ ใครนึกไม่ออกให้ปรึกษาเพื่อนในกลุ่ม แล้วแจกกระดาษแก่นักเรียนให้เขียนคำที่มีสระ เอ-โอ ที่ตนนึกไว้ เามาเขียนบอกเพื่อนในชั้น ถึงตอนนี้เวลาล่วงเลยไปมาก เราโดนตามให้ไปขึ้นรถกลับเพื่อไปประชุมต่อ ที่โรงแรม เซ็นทรัล เพลส

ผม AAR กับตัวเอง ว่าผมได้ไปพบ ครูเพื่อศิษย์ ที่มีวิธี “สอนแบบไม่สอน” คือสอนแบบตั้งคำถาม ให้นักเรียนได้ฝึกการคิด อยู่ตลอดเวลา ซึ่งตรงกับ 21st Century Learning

ก่อนออกจากห้อง ป. ๒/๒ ผมกระซิบถามครุค่านึง ว่าเอาวิธีสอนแบบนี้มาจากไหน เธอบอกว่าคิดขึ้นเอง สอนแบบนี้มา ๑๒ ปีแล้ว

ผมไปถาม ผอ. โรงเรียนบ้านปล่องเหล็ก ผอ. อุเทน เมืองท่าไม้ ว่าครุค่านึงได้คำตอบแทนเท่าไร ท่านบอกว่า เป็นครูอัตราจ้างของ อบจ. เงินเดือนคงที่ ๑๕,๐๐๐ บาท ย้ายมาอยู่ที่นี้ ๔ ปี โดยย้ายมาจากโรงเรียนเอกชน

ผมให้ความเห็นไปว่า ควรไปบอกทาง อบจ. สมุทรสงคราม ให้หาทางเพิ่มคำตอบแทนแก่ครุค่านึง ให้เหมาะสมตามความสามารถ มิฉะนั้นจะโดนแย้งตัวไปเสีย ท่าน ผอ. อุเทน บอกว่า ท่านก็เป็นห่วงอยู่เหมือนกันว่าจะเสียครุค่านึงไป เพราะคำตอบแทนไม่ถึงจุดพอ

ผมสนใจนำเรื่องครุค่านึงมาเล่า เพื่อจะบอกว่า ครูที่มีความสามารถขนาดนี้ ดีกว่าครู คศ. ๓ ที่ผลการประเมินนักเรียนตกเป็นส่วนใหญ่ ครุค่านึงจึงควรได้คำตอบแทนเท่ากับครู คศ. ๓ หากระบบคำตอบแทนของ อบจ. สมุทรสาครไม่ล้าหลังติดกรอบราชการ

แต่ถ้า อบจ. สมุทรสาคร ไม่สนใจ ผมก็ขอให้โรงเรียนเอกชนไปแย่งตัวครุค่านึง เพื่อเป็นการให้คุณค่าครูเพื่อศิษย์ ในขณะที่ระบบราชการแข็งตัวเกินไป

การระคุรค้ำนึ่ง คงศรึ คุรเพื่อศิษย์แห่งโรงเรียนบ้านปล่องเหลียม สมุทรสาคร

เขียนโดย ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช

วันอังคารที่ 07 มกราคม 2014 เวลา 00:00 น. - แก้ไขล่าสุด วันอังคารที่ 07 มกราคม 2014 เวลา 09:09 น.

วิจารณ์ พานิช

๓๐ พ.ย. ๕๖